

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

דרך כפר - אי של יציבות בגיל ההתבגרות - להיות מחנך משמעותי -
34018

תאריך עדכון אחרון 28-08-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי הוראה - תעודת הוראה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר ווביט וורקו מנגסטו

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: wovite.worku@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:
ד"ר ווביט וורקו מנגסטו

תאור כללי של הקורס:

קורס המיועד לתלמידי תעודת הוראה ותוכנית רביבים. המשתתפים יכירו את תפיסת חינוך דרך כפר, וירכשו ידע וכלים בעבודה החינוכית עם מתבגרים בכלל ועם נוער במצבי סיכון בפרט. הקורס יחשוף לתיאוריות ופרקטיות בנושאים: חיזוק הקשר המשמעותי בין מחנך לתלמיד, הכרות עם העבר האישי של התלמיד, התמודדות עם בעיות משמעת והפיכתן להזדמנות חינוכית, האתגרים וההזדמנויות בקשר עם משפחות התלמידים, פיתוח חלומות, המרחב הפיזי כמשאב חינוכי, ההזדמנויות החינוכיות בלוח השנה ועוד.

מטרות הקורס:

גיבוש ידע, תובנות והשראה יישומית, להתמודדות עם סוגיות חינוכיות הנוגעות למתבגרים ולצרכים הייחודיים של בני נוער במצבי סיכון, לאור תפיסת חינוך דרך כפר.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. סטודנטים יכירו את מרכיבי תפיסת החינוך דרך כפר.
2. סטודנטים יחשפו למשמעות והיקף תפקידם כמחנכים ומבוגרים משמעותיים.
3. סטודנטים יקבלו כלים למיפוי ועבודה שיטתית עם מתבגרים בכלל ונוער במצבי סיכון בפרט.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: שילוב בין הרצאה פרונטאלית הכוללת שימוש בסרטונים, טקסטים, מצגות וכד' לבין ברור עמדות אישיות של המשתתפים, ניתוח מקרים מהשדה החינוכי וכתובת תוכניות חינוך.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

שיעור ראשון: להיות מבוגר משמעותי
שיעור שני: "דרוש כפר שלם לגדל ילד"
שיעור שלישי: "חינוך מוביל חברה ולא משתרך אחריה" מרצה אורח דר' חיים פרי.
שיעור רביעי: עוגנים בעבר- מעברים בין תרבותיים.
שיעור חמישי: עוגנים בעבר- נרטיב מעצים.
שיעור שישי: עוגנים בעתיד- פיתוח סכמה ציפיתית.
שיעור שביעי: בין ארץ לשמים - הסביבה כמשאב חינוכי.
שיעור שמיני: נוער במצבי סיכון בישראל- תמונת מצב.
שיעור תשיעי: תיקון הלב- בעיות משמעת כהזדמנות חינוכית.
שיעור עשירי: תיקון הלב- זיהוי חוזקות וחוויות הצלחה.

שעור אחד עשר : אתגרים והזדמנויות בקשר עם הורי התלמידים.
שעור שניים עשר : קהילה של משמעות.
שעור שלושה עשר : שגרה בדרך כפר

חומר חובה לקריאה:

- גרופר, ע., סלקובסקי, מ. ורומי, ש. (2014). ילדים ומתבגרים במצבי סיכון: הגדרות, התפתחויות ודרכי התערבות. בתוך: ילדים ומתבגרים במצבי סיכון בישראל, כרך א', עורכים: גרופר, ע. ורומי, ש., מכון מופ"ת.
- דרום, ד., (1989), אקלים של צמיחה: חופש ומחויבות בחינוך. פרק 6, עמ' 159-195.
 - דרך כפר – מחשבה ומעשה, מרחב בחינוך האדם.
 - מספריית המחנך בכפר הנוער המתחדש, מכון חינוך 'דרך כפר' – יוזמות חינוך ימין אורד (ע"ר), מהדורה שלישית ומעודכנת, ישראל 2010 תשע"א.
 - הספר ימצא להשאלה בספריית האוניברסיטה
 - לוי, ד. (2014). "דרך כפר" כי דרוש כפר שלם לגדל ילד- סיכום השתלמות של מטה האגף לקידום נוער בכפר הנוער ימין אורד. מניתוק לשילוב, 18, ??מ' 230-239.
 - לינור, ע., סלון, מ., התפתחות מוסרית, התיאוריה של קולברג. בתוך מבוא לפסיכולוגיה, חטיבה שלישית, יחידה 8 פסיכולוגיה התפתחותית, פרק 8.5 עמודים 60-66, האוניברסיטה הפתוחה (1990).
 - ראזר, מ. (2014). "מסגור מחדש" (reframing) בעבודה חינוכית עם תלמידים בהדרה ובסיכון: להפנות מבט אל מקורות הכח הפנימיים, בתוך: ילדים ומתבגרים במצבי סיכון בישראל, כרך א', עורכים: גרופר, ע. ורומי, ש., מכון מופ"ת.

GARDNER, J. (1996). "BUILDING COMMUNITY", COMMUNITY EDUCATION JOURNAL, VOL. 23, NO. 3, PP. 6-9.

Lewin K. (1943). Defining the "Field at a Given Time." Psychological Review. 50: 292-310. Republished in Resolving Social Conflicts & Field Theory in Social Science, Washington, D.C.: American Psychological Association, 1997.

חומר לקריאה נוספת:

ביבליוגרפית רשות:

- בן-פזי, ח. הדיאלוג הלוינסקי: בין אדם לאחר, בין כבוד לאחריות. בתוך: אלוני, נ. (עורך). (2008). דיאלוגים מעצימים בחינוך ההומניסטי. סדרת קו אדום, הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 259-280
- ג'יני מוטי, א. ש1גיא-שוורץ, מרק צבי, אורה אביעזר, "יחסי מורה-תלמיד כ"בסיס בטוח" לרווחתו הרגשית של הילד, למחויבותו האקדמית ולתפקודו בביה"ס", מגמות, פברואר 2014, מט (3). עמ' 480-513.
- לוי, ד' (2018) דרוש כפר חינוך למשמעות, הוצאה, כנרת, זמירה -ביתן -מוצאים לאור
- מנגיסטו ווביט והורנצ'יק גבי., (2016), "נשירה סמוייה ממערכת החינוך בקרב מתבגרים יוצאי אתיופיה", כתב עת הגירה.
- סבר, ר., (פברואר 2004), קליטת עולים בחינוך – מדיניות ומחקר. מגמות, מג (1) – גליון המוקדש למחקר, מדיניות ופוליטיקה בחינוך: 145-169.
- פרי, ח., (2004), בין 'תיקון עולם' ל'תיקון הלב', מתוך הרצאה שנשא בעין הנציב: "התקווה והמשא בגידול ילדים עם צרכים מיוחדים". מערכת פסיכולוגיה עברית.
- עומר, ח' (2002). (תשס"ב). הורים ומורים: הברית ההכרחית. פנים, 19.
- רודניצקי, א. ורכס, א. (עורכים). (2008). נוער ערבי בישראל: בין סיכוי לסיכון. תל-אביב, ישראל: תכנית קונרד אדנאואר לשיתוף פעולה יהודי-ערבי.

-
- * Keyes, C. R. (2002). A way of thinking about parent/teacher partnerships for teachers. *International Journal of Early Years Education*, 10 (3), 177-19.
- * Lasky, S. (2000). The Culture and emotional politics of teacher-parent interactions. *Teaching and Teachers Education*, 16, 843-860.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 10 %
הגשת עבודה 70 %
הגשת תרגילים 20 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: